

Cymorth ariannol i fyfyrwyr mewn addysg bellach 2024-25 - canllaw i etholwyr

Ar gyfer mynediad ym mis Medi 2024

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
ymchwil.senedd.cymru

Gellir cael rhagor o gopiâu o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Ffôn: **0300 200 7373**
E-bost: **Lucy.Morgan@senedd.wales**
X: **[@SeneddYmchwil](https://twitter.com/SeneddYmchwil)**
Ymchwil y Senedd: **ymchwil.senedd.cymru**
Tanysgrifiwch: **[Cylchlythyr](https://www.gov.uk/government/contact)**

© **Hawlfraint Comisiwn y Senedd Cymru 2024**

Ceir atgynhychu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhychu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Cymorth ariannol i fyfyrwyr mewn addysg bellach 2024-25 - canllaw i etholwyr

Ar gyfer mynediad ym mis Medi 2024

Awdur:

Lucy Morgan

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
2. Ffioedd dysgu	2
3. Cyllid i fyfyrwyr 16-18 oed	3
Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA)	3
Tocynnau bws rhatach	3
4. Cyllid i fyfyrwyr 19 oed a hŷn	4
Grant Dysgu Llywodraeth Cymru Addysg Bellach GDLIC (AB)	4
Tocynnau bws rhatach	4
5. Cronfa ariannol wrth gefn	5

1. Cyflwyniad

Mae'r canllaw hwn yn rhoi gwybodaeth am y mathau gwahanol o gymorth ariannol a allai fod ar gael i chi o fis Medi 2024 os ydych yn dilyn cwrs addysg bellach amser llawn neu ran-amser yng Nghymru, neu'n bwriadu gwneud hynny.

Ystyr addysg bellach yn aml yw addysg i'r rhai rhwng 16 a 18 oed, ond gall oedolion ddilyn cyrsiau addysg bellach hefyd. Caiff ei gynnal mewn colegau lleol a'r chweched dosbarth mewn ysgolion fel arfer.

Mae gan rai ardaloedd awdurdodau lleol gymysgedd o ysgolion â chweched dosbarth a cholegau lleol, a dim ond colegau sydd gan eraill. Mae addysg bellach yn wahanol i addysg uwch, ond mae'n bosibl y bydd eich coleg lleol yn cynnal cyrsiau addysg bellach ac addysg uwch. Byddant yn egluro'r gwahaniaeth rhwng y ddau fath pan fyddwch yn edrych ar y cyrsiau.

Canllaw cyffredinol yw'r ddogfen hon ac ni fydd yn disgrifio sefyllfa pawb. Dylech holi **Cyllid Myfyrwyr Cymru** a/neu'ch coleg neu'ch chweched dosbarth am gyngor ar eich sefyllfa bersonol.

Gall **Gyrfa Cymru** roi rhagor o wybodaeth i chi am gyllid i fyfyrwyr sydd ag anawsterau dysgu ac anableddau.

Ymwadiad: Mae pobl yn holi Ymchwil y Senedd yn rheolaidd ynghylch cyllid myfyrwyr ac mae'r hysbysiad hwylus hwn yn nodi gwybodaeth am rai o'r cwestiynau mwyaf cyffredin. Ni fwriedir iddo fod yn ganllaw cynhwysfawr a dylech bob amser ofyn am gyngor gan Cyllid Myfyrwyr Cymru neu weithiwr proffesiynol cymwysedig sydd wedi'i deilwra i'ch sefyllfa unigol.

2. Ffioedd dysgu

Os ydych rhwng 16 a 18 oed, **nid oes rhaid i chi dalu ffioedd dysgu fel arfer.**

Os ydych yn 19 oed neu'n hŷn, mae'n bosibl y bydd yn rhaid i chi dalu ffioedd dysgu. Dylech holi'r man lle rydych yn astudio, neu'n ystyried astudio, i weld beth yw'ch sefyllfa. Mae'n bosibl y gall gynnig **ffioedd dysgu gostyngedig, neu ddim ffioedd o gwbl,** i chi mewn rhai sefyllfaoedd, er enghraifft os oes gennych chi neu'ch teulu incwm isel, os oes gennych anabledd neu os ydych yn cael budd-daliadau.

Os ydych yn cael budd-daliadau, mae'n bosibl y gallwch barhau i gael y rhain ac astudio. Mae'r rheolau ynghylch hyn yn gymhleth iawn, felly dylech holi'ch Canolfan Waith leol neu siarad â'r Adran Gwaith a Phensiynau a all roi cyngor i chi. Mae **rhestr o rifau llinell gymorth** ar gael ar wefan Llywodraeth y DU.

3. Cyllid i fyfyrwyr 16-18 oed

Lwfans Cynhaliaeth Addysg (LCA)

Mae'r LCA i **fyfyrwyr amser llawn 16-18 oed sy'n dilyn cyrsiau addysg bellach ac yn byw yng Nghymru**. **Er mwyn bod yn gymwys i gael LCA**, mae angen i chi fyw yng Nghymru ond nid oes angen i chi astudio yng Nghymru. Mae'n rhaid i'ch coleg neu'ch ysgol fod yn cymryd rhan yn y cynllun, ac mae'n rhaid i'r cwrs rydych yn ei ddilyn fod yn gymwys. Gall eich coleg neu'ch chweched dosbarth ddweud wrthy'ch a yw'ch cwrs yn gymwys.

Mae gofynion hefyd o ran cenedligrwydd ond, os ydych yn ddinesydd y DU sy'n byw yng Nghymru, dylech fod yn gymwys. Gallai dinasyddion nad ydynt o'r DU fod yn gymwys hefyd. Dylech holi Cyllid Myfyrwyr Cymru, eich coleg neu'ch chweched dosbarth os nad ydych yn siŵr.

Os ydych yn bodloni'r holl reolau, mae'n bosibl y cewch hyd at £40 yr wythnos a gaiff ei dalu bob pythefnos, ond mae hyn yn dibynnu ar incwm eich aelwyd. Mae'n rhaid i incwm eich aelwyd fod yn is na lefel benodol i chi gael yr LCA.

Er mwyn cael y Lwfans Cynhaliaeth Addysg, rhaid i incwm eich aelwyd fod yn:

- £20,817 neu'n llai os mai chi yw'r unig berson ifanc;
- £23,077 neu'n llai os oes mwy o bobl ifanc yn byw gyda chi.

Os yw incwm eich aelwyd yn uwch na hyn, ni chewch LCA fel arfer.

Gellir cysylltu â Cyllid Myfyrwyr Cymru **i gael gwybodaeth am LCA**. Fodd bynnag, os ystyrir eich bod yn 'fyfyrwr annibynnol', ni fydd angen i chi ddarparu unrhyw wybodaeth ariannol, ond bydd angen i chi anfon tystiolaeth eich bod yn bodloni un o'r eithriadau canlynol:

- Rydych yn berson sydd wedi gadael gofal;
- Rydych yn byw yng ngofal awdurdod lleol neu gyda rhieni maeth;
- Rydych yn cael Cymhorthdal Incwm, Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn seiliedig ar Incwm, neu Gredyd Cynhwysol;
- Rydych yn gyfrifol am blentyn;
- Rydych yn berson ifanc mewn dalfa; neu
- Rydych wedi ymddieithrio oddi wrth eich rhieni.

Mae Cyllid Myfyrwyr Cymru hefyd wedi cyhoeddi **Llyfr Bach LCA** gyda rhagor o wybodaeth ar gyfer 2024-25.

Tocynnau bws rhatach

Gallwch wneud cais am FyNgherdynTeithio sy'n **gwneud tocynnau bws yn rhatach i bobl 16-21 oed**. Gall y cerdyn teithio arbed hyd at draean o gost tocyn i chi. Bydd angen i chi **wneud cais am y cerdyn yma**.

4. Cyllid i fyfyrwyr 19 oed a hŷn

Grant Dysgu Llywodraeth Cymru Addysg Bellach GDLIC (AB)

Mae **GDLIC (AB)** i fyfyrwyr 19 oed neu'n hŷn ar 1 Medi 2024. Gan mai grant yw hwn, **nid oes rhaid ei ad-dalu**.

Er mwyn bod yn gymwys, mae'n rhaid i chi ddilyn **cwrs cymwys mewn coleg sy'n cymryd rhan yn y cynllun**. Mae'n **rhaid i'ch cwrs gynnwys o leiaf 275 o oriau yn ystod y flwyddyn academaidd** ac arwain at **gymhwyster a gydnabyddir yn genedlaethol**, megis TGAU, Safon UG/Uwch a BTEC. Gall eich coleg neu'ch chweched dosbarth ddweud wrthy'ch a yw'ch cwrs yn gymwys.

Fodd bynnag, **os ydych wedi cael GDLIC (AB) o'r blaen am ddilyn cwrs ar yr un lefel neu'n uwch na'r cwrs rydych am ei ddilyn nawr, ni fyddwch yn gymwys i gael y grant**.

Mae gofynion hefyd o ran cenedligrwydd ond, os ydych yn ddinesydd y DU sy'n byw yng Nghymru, dylech fod yn gymwys. Gallai dinasyddion nad ydynt o'r DU fod yn gymwys hefyd. Dylech holi Cyllid Myfyrwyr Cymru, eich coleg neu'ch chweched dosbarth os nad ydych yn siŵr.

Er mwyn cael GDLIC (AB), mae'n **rhaid i incwm eich aelwyd fod yn £18,370 neu'n llai**. Gallwch gael grant **hyd at £1,500 ar gyfer cwrs amser llawn a £750 ar gyfer cwrs rhan-amser** ond mae'r swm gwirioneddol yn dibynnu ar incwm eich aelwyd.

Gellir cysylltu â Cyllid Myfyrwyr Cymru **i gael gwybodaeth**. Mae Cyllid Myfyrwyr Cymru hefyd wedi cyhoeddi **Canllaw i GDLIC (AB) gyda rhagor o wybodaeth ar gyfer 2024-25**.

Tocynnau bws rhatach

Efallai y gallwch wneud cais am FyNgherdynTeithio sy'n **gwneud tocynnau bws yn rhatach i bobl 16-21 oed**. Gall y cerdyn teithio arbed hyd at draean o gost tocyn i chi. Bydd angen i chi **wneud cais am y cerdyn yma**.

5. Cronfa ariannol wrth gefn

Mae **Llywodraeth Cymru yn rhoi arian i golegau yng Nghymru**, felly gall helpu myfyrwyr sy'n wynebu anawsterau ariannol, neu sy'n debygol o adael eu haddysg. Darperir yr arian hwn drwy'r Cronfeydd Ariannol Wrth Gefn. Mae rhai colegau'n eu galw'n Gronfeydd Cymorth i Fyfyrwyr neu'n Gronfeydd Caledi Myfyrwyr.

Gan fod yr arian yn cael ei roi i'r colegau, mae rhwydd hynt iddynt osod eu rheolau eu hunain ar yr amod eu bod yn dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru. Fel arfer, bydd colegau'n helpu myfyrwyr drwy gynnig taliadau brys os ydych yn wynebu anawsterau ariannol neu os ydynt yn ystyried rhoi gorau i'r cwrs oherwydd problemau ariannol.

Dylech gysylltu â'ch coleg i gael rhagor o wybodaeth am y Gronfa Ariannol Wrth Gefn.